

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

DIREKTORAT ZA GRAĐANSKA STANJA I LIČNE ISPRAVE

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA VRŠENJE NADZORA NAD
SPROVOĐENJEM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ
UKRAJINE**

Avgust 2025. godine

I Uvod

Vlada Crne Gore je, sa početkom rata u Ukrajini, u cilju rješavanja statusa lica iz Ukrajine koja su zatražila privremenu zaštitu u Crnoj Gori, shodno članu 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/17 i 3/19), donijela Odluku o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/22), od 11.marta 2022. godine.

Odlukom o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine odobrena je privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Kada je rok po navedenoj Odluci istekao 10. marta 2023. godine, kako se lica kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, nisu mogla vratiti u Ukrajinu, kao i lica koja su zakonito boravila u Crnoj Gori po osnovu odobrenog privremenog boravka u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18, 3/19 i 86/22), koja nisu imala mogućnost daljeg produženja ovog boravka, a nisu se mogla vratiti u Ukrajinu, to je saglasno članu 93 stav 3 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca predloženo da se privremena zaštita produži za još godinu, po kojem osnovu je donesena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 19/23). Donošenjem pomenute odluke privremena zaštita licima iz Ukrajine je tada produžena do 11. marta 2024. godine, nakon čega je u kontekstu činjenice da je Savjet Evropske unije 19. oktobra 2023. godine, zvanično donio Odluku o produženju privremene zaštite (EU) 2023/2409, uvedene ranijom Odlukom (EU) 2022/382, do 4. marta 2025. godine i imajući u vidu da su se Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore, na svakodnevnom nivou, podnosili zahtjevi za odobrenje privremene zaštite od strane lica iz Ukrajine koja i dalje pristižu u Crnu Goru, Vlada Crne Gore donijela je Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 20/24), u smislu da se licima iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u periodu od 11. marta 2023. godine do 11. marta 2024. godine produžava privremena zaštita do 11. marta 2025. godine, ako nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Kako je jedan broj raseljenih lica iz Ukrajine tokom privremene zaštite u Crnoj Gori iscrpio zakonske mogućnosti produženja privremene zaštite u trajanju od dvije godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je iniciralo hitno donošenje Zakona o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Izmjene su izvršene u skladu sa odlukama Savjeta Evropske unije, a sve u cilju postizanja EU standarda u oblasti međunarodne zaštite.

Kroz predložene izmjene Zakona spriječena je preopterećenost sistema međunarodne zaštite u Crnoj Gori koja bi nastala usljed znatnog povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu od strane lica iz Ukrajine, ukoliko ne bi postojala zakonska mogućnost produženja privremene zaštite.

Zakon o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 77/24), stupio je na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, tačnije 05. avgusta 2024. godine.

U skladu sa izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca donešena je i Odluka o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 98/24), koja je stupila na snagu 12. oktobra 2024. godine, kojom se ukida ograničenje da se

privremena zaštita može produžiti, ukoliko nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Imajući u vidu da je Savjet Evropske unije odlukom produžio privremenu zaštitu do 04. marta 2026. godine, donesena je Odluka o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 21/25), kojom se i u Crnoj Gori privremena zaštita produžila do 4.marta 2026. godine, čime je postignuta usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije.

I upravo prateći pravnu tekovinu Evropske unije, čiji je Savjet, 15.jula 2025. godine, donio Odluku o produženju privremene zaštite do 04. marta 2027. godine, Crna Gora će u dogledno vrijeme kroz izmjenu Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine produžiti privremenu zaštitu takođe do 04.marta 2027. godine.

Članom 4 stav 1 Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisano je da radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo, koje čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja. Stavom 2 istog člana propisano je da Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim Krstom Crne Gore, dok je stavom 3 istog člana propisano da Koordinaciono tijelo informiše o svom radu Vladu Crne Gore najmanje jednom u tri mjeseca.

Shodno navedenom Vlada Crne Gore je, na sjednici od, 31. marta 2022. godine, donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ br. 36/22,103/22, 30/23 i 50/24).

Zadaci Koordinacionog tijela su definisani članom 4 Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i obavezuje isto da:

- prati i koordinira aktivnosti i mjere koje preduzimaju nadležni organi i institucije u cilju sprovođenja Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, odnosno radi ostvarivanja prava lica iz Ukrajine na smještaj, zdravstvenu zaštitu, osnovno i srednje obrazovanje, informacije o pravima i obavezama, rad, spajanje porodice, isprave i pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
- sarađuje sa međunarodnim organizacijama koje se bave pravima izbjeglica i migranata i Crvenim krstom Crne Gore;
- preduzima aktivnosti radi revidiranja Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata i
- preduzima i druge aktivnosti od značaja za sprovođenje Odluke.

Koordinaciono tijelo je u proteklih tri godine uredno dostavljalo izvještaje o radu Vladi Crne Gore, koja praksa je nastavljena i u tekućoj godini:

- tokom 2022, sačinjen je Izvještaj o radu 01 broj 078/22-51400/2 od 20. decembra 2022. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-8197/2 od 12. januara 2023. godine;
- tokom 2023. godine, sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 077/23-21586/2 od 03. aprila 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-040/23-1561/2 od 13.aprila 2023. godine, Izvještaj o radu 01 broj 077/23-40967/1 od 11. jula 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-077/23-3481/2 od 3. avgusta 2023. godine i Izvještaj o radu 01 broj 132/23-75010/1 od 25.decembra 2023.

- godine, koji je usvojen zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-132/23-6127/2 od 11. januara 2024. godine;
- tokom 2024. godine sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 070/24-29278 od 29. maja 2024. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-070/24-2913/2 od 13. juna 2024. godine, Izvještaj o radu 01 broj 077/24-50847 od 29. avgusta 2024. godine, koji je usvojen Zaključcima broj 10-077/24-4781/2 od 12. septembra 2024. godine, Izvještaj o radu 01 broj 132/24-67254/2 od 05. decembra 2024. godine koji je usvojen Zaključcima broj 10-010/24-6797/2 od 19. decembra 2024. godine;
 - u dosadašnjem periodu u 2025. godini sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 077/25-9404/2 od 25. februara 2025. godine koji je usvojen Zaključcima broj 11-077/25-639/3 od 13. marta 2025. godine, Izvještaj o radu 01 broj 078/25-26254 od 02. juna 2025. godine koji je usvojen Zaključcima broj 11-011/25-1839/3 od 12. juna 2025. godine, kojima se istovremeno Koordinaciono tijelo zadužuje da dostavi naredni izvještaj u avgustu 2025. godine, na osnovu čega je i sačinjen ovaj izvještaj.

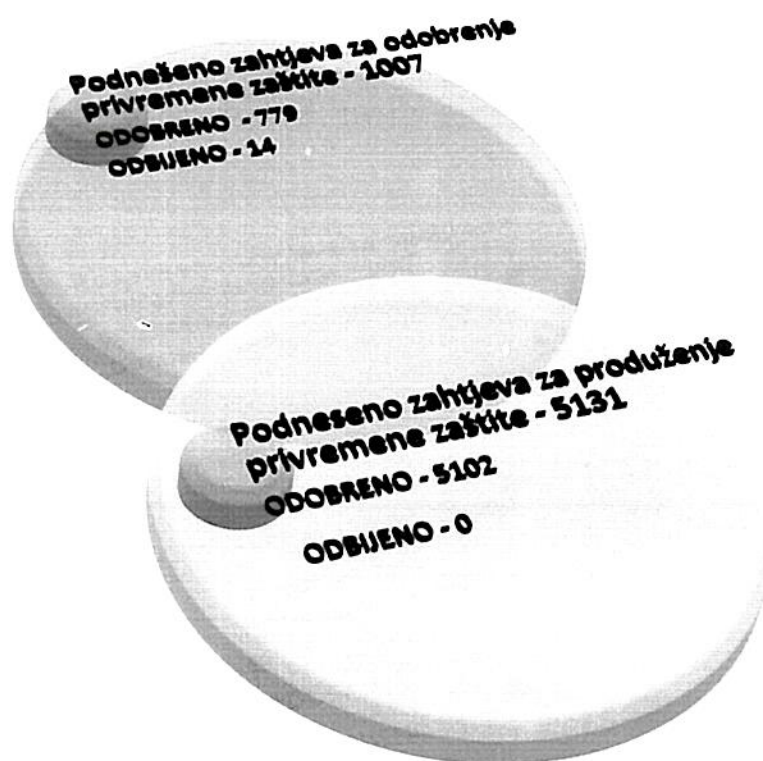
Obaveza informisanja Vlade Crne Gore o radu Koordinacionog tijela potvrđena je i Zaključcima Vlade Crne Gore broj 11-011/25-2182/3 od 26. juna 2025. godine kojima je Vlada donijela Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 74/25).

II Preduzete aktivnosti Koordinacionog tijela za period od 01. maja do 31. jula 2025. godine

Vlada Crne Gore je, nakon donošenja Odluke o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ br.21/25), kojom se privremena zaštita ovim licima, produžava do 4. marta 2026. godine, donijela i Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ br.74/25), koja je stupila na snagu 11. jula 2025. godine.

Koordinaciono tijelo je inoviralo Plan reagovanja za prihvata lica iz Ukrajine sa aktuelnim statističkim podacima i u međuvremenu postignutim zakonskim rješenjima i obnovljenim standardnim operativnim procedurama (SOP), koje se odnose na pravo na obrazovanje, pravo na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život, kao i na postupanje sa ranjivim kategorijama i formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima.

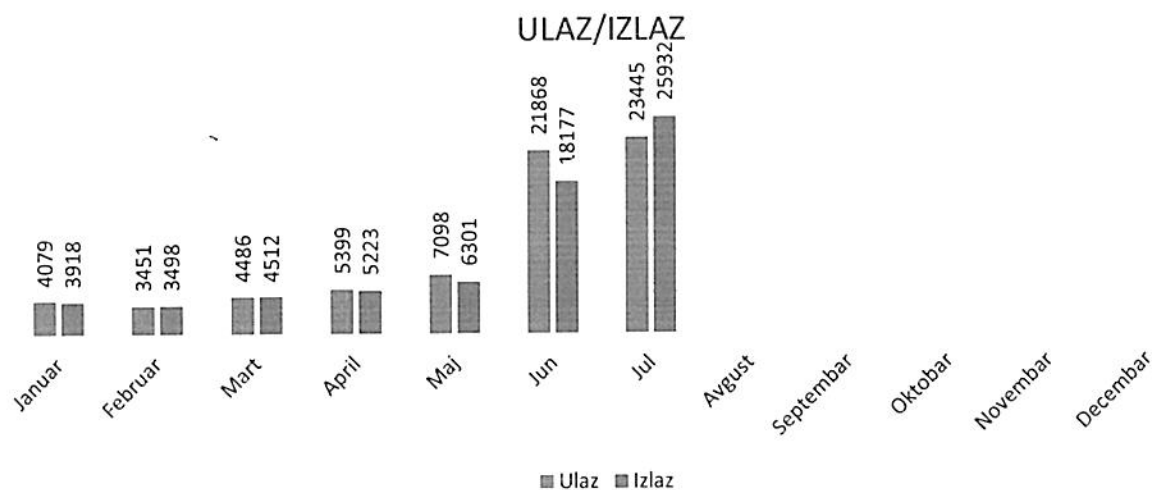
Shodno podacima Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom od stupanja na snagu Odluke o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine 07. marta 2025. godine, konstatovano je da je broj zahtjeva za odobrenje privremene zaštite za period 07.mart - 31. jul 2025. godine iznosio 1.007, dok je broj zahtjeva za produženje privremene zaštite iznosio 5.102, a broj odbijenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite iznosio je 14. (Slika broj 1).

Slika broj 1. Komparacija statističkih podataka odobrenje/produženje za period 07.03.-31.07.2025. godine

Shodno nadležnosti Sektora granične policije – Uprave policije, od strane predstavnika ovog sektora u Koordinacionom tijelu, dostavljen je statističko-analitički izvještaj o ulascima i izlascima lica iz Ukrajine u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore.

U periodu od 01.01.2025.godine do 01.08.2025.godine, na ulasku u Crnu Goru ukupno je evidentirano 69.826 državljana Ukrajine, dok je na izlazu iz Crne Gore ukupno evidentirano 67.561 državljanin Ukrajine.- (Slika broj 2).

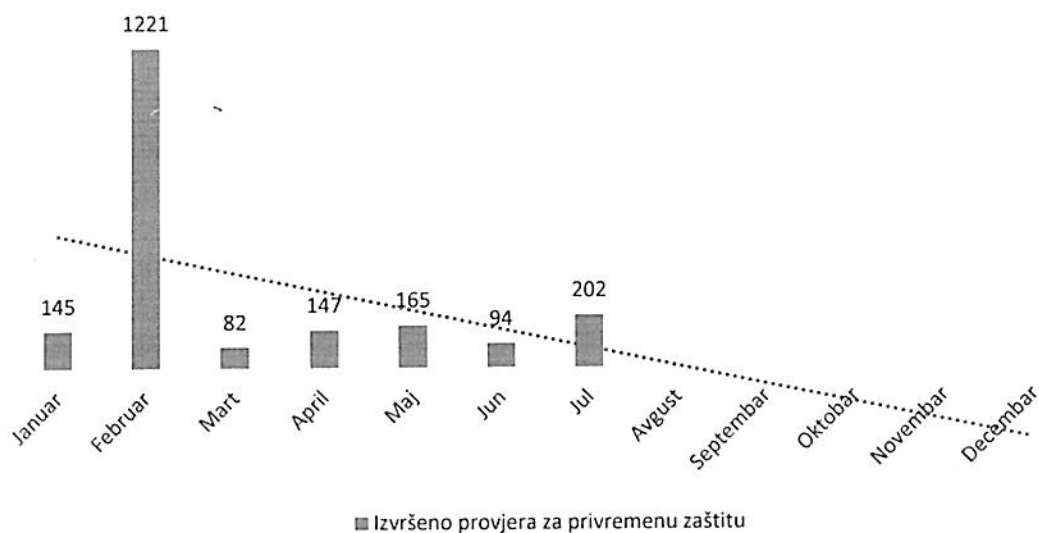

Slika broj 2. Statistički podaci-broj ulazaka u Crnu Goru i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine u periodu od 01.01.2025.godine do 01.08.2025.godine

Na osnovu statističkih podataka uočeno je da je najveći broja ulazaka i izlazaka državljana Ukrajine je registrovan u ljetnjim mjesecima junu i julu, i za očekivati je da će se ta statistika zadržati i u avgustu mjesecu.

U periodu od 01.01.2025.godine do 01.08.2025.godine, policijski službenici za strance izvršili su ukupno 2.056 provjera po zahtjevima za odobrenje privremenu zaštitu državljana Ukrajine. (Slika broj 3.)

Izvršeno provjera za privremenu zaštitu

Slika broj 3. Statistički podaci-broj izvršenih provjera po zahtjevima za odobrenje privremene zaštite državljana Ukrajine u periodu od 01.01.2025. godine do 01.08.2025. godine

Budući da se svi podaci o strancima pod privremenom zaštitom ažuriraju u elektronskim evidencijama kojima upravlja Služba za informacione tehnologije - MUP, koja pruža organizacionim jedinicama Direktorata za građanska stanja i lične isprave tehničku podršku u postupcima po zahtjevima za odobrenje/produženje privremene zaštite, u proteklom periodu, omogućeno je integrisanje podataka lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Centralni registar stanovništva na koji način su podaci tipa JMB iz elektronske evidencije o privremenoj zaštiti vidljivi u elektronskom sistemu Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Pravo na primjeren smještaj, u izvještajnom periodu, ostvarila su dva lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore broj 11-077/25-639/3 od 13.03.2025. godine, kojim se zadužuje Ministarstvo unutrašnjih poslova da nakon 11. marta 2025. godine licima iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom - podnosiocima zahtjeva za obezbjeđivanje smještaja koji ispunjavaju zakonske uslove za ostvarivanje navedenog prava, obezbijedi smještaj, shodno raspoloživim smještajnim kapacitetima, u sklopu Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom – Direktorat za građanska stanja i lične isprave.

Informacije o pravima i obavezama, lica iz Ukrajine, dobijaju u područnim jedinicama i filijalama za građanska stanja i lične isprave gdje podnose zahtjeve za odobrenje privremene zaštite i u Odsjeku za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom, shodno članu 101 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kroz direktan prijem stranaka ili indirektno pružanjem informacija na poziv stranaka ili njihovih pravnih zastupnika, najčešće predstavnika Nevladine fondacije „Građanska alijansa“, koja pruža besplatnu pravnu pomoć ovim licima. Pomenute informacije strankama se pružaju na jeziku koje stranke razumiju, u skladu sa članom 9 važećeg Zakona o upravnom postupku.

Pored informacija koja ova lica dobijaju na licu mjesta od službenika Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i službenika područnih jedinica i filijala za građanska stanja i lične isprave, korisne informacije ova lica dobijaju od Kabineta ministra unutrašnjih poslova kroz saopštenja za javnost koja se objavljuju svakonedjeljno na zvaničnom sajtu Ministarstva unutrašnjih poslova i od Sektora granične policije – Uprave policije, kao i od Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori koja ima i svoje krizne štabove u Crnoj Gori.

Ministarstvo vanjskih poslova je, u izvještajnom periodu (maj –jul 2025. godine), posredovalo u komunikaciji korisnika privremene zaštite državljana Ukrajine sa institucijama u Crnoj Gori, preventivno sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

Tokom izvještajnog perioda, UNHCR je, direktno ili putem partnerskih organizacija, pružio podršku za više od 200 osoba pod privremenom zaštitom, od kojih su više od 60% žene.

U maju 2025. godine, Crveni krst Crne Gore organizovao je dvije radionice posvećene pristupu zdravstvenim ustanovama i ostvarivanju prava iz oblasti zdravstvene zaštite licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori. Učesnici iz Herceg Novog, Tivta, Budve i Bara dobili su detaljna uputstva o procedurama – od zakazivanja pregleda, preko posjeta specijalistima, do preuzimanja terapije.

Pored individualne pomoći koju CKCG i Nevladina fondacija „Građanska alijansa“ pružaju licima u potrebi, u izvještajnom periodu je ostvarena i direktna komunikacija sa Fondom za zdravstveno osiguranje, te bolnicama u Nikšiću i Risnu, dok je planirana i dodatna komunikacija sa zdravstvenim ustanovama duž crnogorskog primorja, s ciljem informisanja o pravima osoba pod privremenom zaštitom.

U istom periodu, zabilježen je porast zahtjeva za podršku pri upisu djece pod privremenom zaštitom u obrazovne ustanove. Kancelarija Gradjanske alijanse u Baru je pružila pomoć pri upisu 11 djece, uključujući prevođenje dokumentacije i komunikaciju sa školama, kao i pravno savjetovanje za 10 roditelja.

Ukupan broj ukrajina kojima je NF "Gradjanska alijansa", u izvještajnom periodu, pružila besplatnu pravnu pomoć vezanu za podnošenje zahtjeva za odobravanje ili produženje privremene zaštite, bio je 168.

Takođe, UNHCR je, u maju 2025. godine, prosljedio MUP-u Crne Gore Globalne preporuke UNHCR-a, o nastavku korišćenja instituta privremene zaštite, nakon marta 2026. godine, za dalje razmatranje.

U pogledu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita, u posljednjem tromjesečju (maj, jun i jul 2025. godine) je, shodno izvještaju koji je dostavilo Ministarstvo zdravlja, **na primarnom nivou zdravstvene zaštite iznosio:** Dom zdravlja Budva – 199, Dom zdravlja Bar- 167, Dom zdravlja Herceg Novi -74, Dom zdravlja Tivat - 24, Dom zdravlja Ulcinj-9, Dom zdravlja Cetinje-5, Dom zdravlja Kotor -3, Dom zdravlja Glavnog grada Podgorica -1 i Dom zdravlja Nikšić – 1 lice.

U jedinicama Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore pružena je zdravstvena zaštita za 87 lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom.

Ukupan broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita na primarnom nivou je 570.

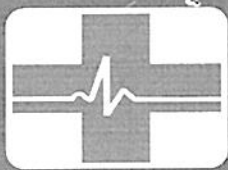
Na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, u izvještajnom periodu, broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita je iznosio: u Opštoj bolnici Bar - 188, u Opštoj bolnici Cetinje -2, i u Specijalnoj bolnici za oroopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Čuković" Risan -21.

Ukupan broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita na sekundarnom nivou je 211.

Na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, u izvještajnom periodu, broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita je: u Kliničkom centru Crne Gore – 24 lica na više klinika, u Kliničko – bolničkom centru Kotor – 20 lica.

Ukupan broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita na tercijarnom nivou je 44.

U Institutu za javno zdravlje obavljeno je više mikrobioloških analiza i epidemioloških usluga, dok je Zavod za transfuziju krvi Crne Gore obavio 9 analiza krvi za lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom. (Slika broj 5)

DZ Budva -199 lica
DZ Bar - 167 lica
Ostali DZ i ZHMPCG -204 lica

Opšta bolnica Bar - 188 lica
Specijalna bolnica za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju
"Vaso Čuković"-21 lice
Opšta bolnica Cetinje -2 lica

KCCG-24 lica
Kliničko -bolnički centar Kotor- 20 lica
IJZCG-više mikrobioloških analiza i epidemioloških usluga
Zavod za transfuziju krvi CG - analize krvi - 9 lica

Slika broj 5. Zdravstvena zaštita pružena licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou

ZU Apoteke "Montefarm", u izvještajnom periodu, realizovala je 138 recepata na osnovu kojih su izdati lijekovi i medicinska sredstva za lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom.

Direkcija za azil –Direktorat za građanska stanja i lične isprave je prataći situaciju u vezi sa privremenom zaštitom na globalnom nivou predočila sažetak saopštenja za javnost od 13.06.2025. godine Savjeta EU (<https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2025/06/13/eu-member-states-agree-to-extend-temporary-protection-for-refugees-from-ukraine/>)

Države članice Evropske unije jednoglasno su podržale prijedlog o produženju režima privremene zaštite za raseljena lica iz Ukrajine do 4. marta 2027. godine. Odluka se odnosi na više od četiri miliona izbjeglica koje su, usljed ruske agresije, napustile Ukrajinu i trenutno borave na teritoriji EU.

Privremena zaštita omogućava raseljenim licima kolektivni pristup pravima kao što su boravište, tržište rada, zdravstvena i socijalna zaštita, kao i obrazovanje, bez potrebe da pojedinačno

podnose zahtjeve za azil. Time se značajno smanjuje pritisak na nacionalne sisteme za azil zemalja članica.

Odlukom o produženju nijesu mijenjani kriterijumi za ostvarivanje prava na privremenu zaštitu, niti opseg prava koja korisnici već uživaju od marta 2022. godine.

U toku su i diskusije na nivou EU o strategiji postepenog izlaska iz režima privremene zaštite, koje uključuju razmatranje prelaska na druge boravišne statute i mogućnosti dobrovoljnog povratka u Ukrajinu kada to uslovi dozvole.

Direkcija za azil je ukazala i na Preporuke UNHCR-a o nastavku korišćenja aranžmana privremene zaštite i Vodećih principa za tranziciju u vezi sa izbjegličkom situacijom u Ukrajini od 02.06.2025. godine, koji se tiču uticaja na sisteme azila, podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao i sugestije vezane za bolju pripremljenost nacionalnih sistema:

„Režimi privremene zaštite predstavljaju pragmatične alate koji dopunjuju širi međunarodni sistem zaštite izbjeglica. Oni mogu služiti kao ključni mehanizmi za popunjavanje praznina u nacionalnim sistemima odgovora i kapacitetima, posebno u situacijama masovnog priliva. U izbjegličkoj krizi izazvanoj ratom u Ukrajini, privremena zaštita se pokazala kao efikasan i pravovremen odgovor, pri čemu više od 4,3 miliona izbjeglica širom Evrope trenutno koristi ovaj pravni status.“

U preporukama UNHCR se dalje navodi: „Dok su neki ukrajinski državljani podnijeli zahtjeve za međunarodnu zaštitu, ogroman broj pojedinaca koji trenutno uživaju privremenu zaštitu vjerovatno bi doveo do preopterećenja nacionalnih sistema azila ako bi svi ili veliki dio njih bili usmjereni u ove procedure. Istovremeno, broj korisnika privremene zaštite koji su prešli u druge oblike pravnog statusa - uključujući boravak zbog zaposlenja, studija ili drugih kriterijuma integracije - ostaje ograničen u poređenju sa ukupnim brojem pojedinaca sa privremenom zaštitom. Iako bi privremeni zaštitni aranžmani po prirodi trebalo da budu privremeni, u kontekstu raseljavanja iz Ukrajine, produženje privremene zaštite je najpragmatičniji i najučinkovitiji način da se osigura nastavak pristupa pravima i uslugama za izbjeglice na usklađen način. Dalje produženje će pomoći da se izbjegne prekomjerno opterećenje nacionalnih sistema (uključujući sisteme azila) i dati evropskim državama više vremena za prelazak na alternativni pravni status i druga moguća rješenja. S obzirom na obim raseljavanja i neizvjesnost situacije unutar Ukrajine, vjerovatno je da će biti potrebno ponuditi niz opcija za korisnike privremene zaštite kada se ti aranžmani privedu kraju. Fokusiranje na jedan ili dva aranžmana za prelazak koja imaju veća ograničenja (na primjer, programe boravka povezane sa zapošljavanjem i/ili dobrovoljnim povratkom) nosi rizik da veliki broj korisnika privremene zaštite koji nisu u mogućnosti da se vrate podnesu zahtjeve za azil u trenutku prelaska, što bi moglo preopteretiti nacionalne sisteme.

Sistemi azila će biti ključni da se izbjegnu zaštitne praznine koje mogu nastati kada se privremeni zaštitni aranžmani okončaju. Međutim, kao što je gore navedeno, UNHCR preporučuje da države ulažu u alternativne opcije kako bi zaštitile nacionalne sisteme azila od preopterećenja velikim brojem zahtjeva bivših korisnika privremene zaštite koji ne mogu pristupiti drugim oblicima statusa i nisu u mogućnosti da se vrate u trenutku tranzicije. Ipak, vjerovatno je da će biti primljen određeni broj zahtjeva za azil jer pojedinci zadržavaju pravo da traže azil u bilo kojem trenutku prema međunarodnom i EU pravu (gdje je primjenjivo). Stoga UNHCR preporučuje da države ulažu u mjere pripremljenosti kako bi osigurale da sistemi azila

budu spremni za primanje dodatnih zahtjeva, uključujući obezbjeđenje dovoljnog broja službenika, procedure i mogućnost pružanja odgovarajućih informacija.

Direkcija za azil je takođe navela da je; tokom protekla tri mjeseca (maj – jul 2025. godine), Direkciji za azil podnijet jedan zahtjev za međunarodnu zaštitu od strane državljanina Ukrajine koji je prethodno imao status stranca pod privremenom zaštitom. Predmetni postupak pred ovom direkcijom je i dalje u toku.

Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima – Ministarstvo unutrašnjih poslova, dostavilo je izvještaj o preduzetim aktivnostima, shodno nadležnosti ovog odjeljenja u kojem se navodi da je MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima uzelo učešće u sljedećim aktivnostima, a u čijem fokusu su takođe lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori i u tom kontekstu prevencija KD trgovina ljudima:

-U periodu 21.-22. maj 2025. godine, predstavnica MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, kao i predstavnici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga (uključujući 2 inspektora rada) na poziv Kancelarije specijalnog predstavnika i koordinatora OEBS za borbu protiv trgovine ljudima uzeli su učešće na radionici pod nazivom „Jačanje kapaciteta inspektora rada u identifikaciji i upućivanju žrtava trgovine ljudima koje su rezultat humanitarne krize“ koja je održana u Rimu. Predmetna dvodnevna radionica predstavljala je priliku za upoznavanje sa najboljim praksama kroz niz prezentacija i interaktivnih vježbi usmjerenih na poboljšanje razumijevanja trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije, uključujući i u kriznom kontekstu (sa posebnim fokusom na krizu u Ukrajini), zakonodavne pristupe u bavljenju ovim zločinom i zaštitu njegovih žrtava, ulogu i mandat inspektorata rada, pozitivne prakse u regionu OEBS-a i perspektivu lica koja su preživjela trgovinu ljudima u tom pogledu. Radionica se takođe fokusirala na razvoj praktičnih vještina u vezi sa intervjuisanjem pretpostavljenih žrtava trgovine ljudima tokom inspekcija i doprinos koji inspektori rada i relevantni akteri mogu pružati kako bi doprinijeli uspješnim istragama trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije i obezbjeđivanju prava žrtava.

-Takođe, u okviru projekta IOM-a pod nazivom „Podrška nacionalnim institucijama u odgovoru na upotrebu visoke tehnologije u slučajevima trgovine ljudima u Crnoj Gori“ u okviru kojeg učestvuje i Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao dio kontinuiranih napora za jačanje nacionalnih kapaciteta u odgovoru na trgovinu ljudima posredovanu tehnologijom, i radi usklađivanja institucionalnog okvira sa praksama EU, međunarodna organizacija IOM Crna Gora organizovala je studijsku posjetu Holandiji u maju 2025. godine. Posjeta je predstavljala ključnu aktivnost u unapređenju operativnog odgovora Crne Gore, omogućavajući ciljanu razmjenu znanja sa najnaprednijim institucijama u oblasti digitalnih istraga i zaštite žrtava, a imajući u vidu da su i lica iz Ukrajine prepoznati kao jedna od ranjivih kategorija u tom smislu.

Studijska posjeta je osmišljena da omogući direktan uvid u multidisciplinarne pristupe i obavještajno vođene odgovore koje razvijaju holandske institucije. Povezivanjem crnogorskih aktera iz sektora bezbjednosti i pravosuđa – tužilaštvo, Upravu policije i Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima Ministarstva unutrašnjih poslova - sa ključnim partnerima iz Holandije, posjeta je predstavljala priliku za upoznavanje sa najboljim praksama u ovoj oblasti kao i za postavljanje temelja za dugoročnu saradnju u oblasti borbe protiv trgovine ljudima i digitalnog kriminala.

S tim u vezi, održani su sastanci sa sljedećim institucijama u Holandiji- Nacionalni centar za ekspertizu o trgovini ljudima i krijumčarenju migranata (EMM), Tužilaštvo Istočne regije (Oost-

Nederland), Nacionalni izvjestilac za trgovinu ljudima i seksualno nasilje nad djecom (National Rapporteur), Policija za strance, identifikaciju i trgovinu ljudima (AVIM). Takođe je održan i sastanak sa predstavnicima civilnog sektora Holandije, konkretno sa NVO Spine- vezano za program aktivnosti koji sprovode online i o digitalnim alatima u cilju sprječavanja eksploatacije, identifikacije žrtava i pružanja podrške.

-Prepoznajući dominantne oblike eksploatacije, Ministarstvo unutrašnjih poslova/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima i Operativni tim za borbu protiv trgovine ljudima, nedozvoljenog prelaza državne granice i krijumčarenja ljudima u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), u periodu 30.07 – 18.10.2025. godine, realizovaće kampanju pod nazivom „TIĆE TE SE. Ne spuštaj glavu, podigni glas“, u cilju skretanja pažnje javnosti na sveprisutnost problema trgovine ljudima. S tim u vezi, prva objava na društvenim mrežama u okviru pomenute kampanje je realizovana upravo u okviru obilježavanja 30. jula, Svjetskog dana borbe protiv trgovine ljudima.

Ovogodišnja kampanja, podržana od strane Vlade SAD/Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona (INL), fokusiraće se na podizanje svijesti o radnoj eksploataciji, kao jednom od dominantnih oblika trgovine ljudima, kako u svijetu, tako i kod nas. Kao dio ove inicijative, otpočeće se sa medijskim emitovanjem edukativnih video spotova sa ciljem da se javnost informiše o surovosti ovog problema i načinima prepoznavanja i prijavljivanja žrtava, te je ujedno namijenjena ukupnoj populaciji uključujući i lica iz Ukrajine koja borave u Crnoj Gori.

Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima u svom izvještaju je konstatovalo da među identifikovanim oštećenim licima zbog KD trgovina ljudima iz člana 444 KZ nije bilo lica iz Ukrajine, shodno podacima o podnesenim krivičnim prijavama zaključno sa julom mjesecom 2025. godine.

Kabinet ministra unutrašnjih poslova je, u periodu od 01. maja do 30. jula 2025. godine prezentovao 13 saopštenja za javnost (za lica iz Ukrajine i građane), koja sadrže podatke Sektora granične policije i Direktorata za građanska stanja i lične isprave - Odsjek za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom.

Podaci se iz navedenih organizacionih jedinica dostavljaju svakog ponedjeljka, te se nakon objedinjavanja i obrade objavljuju na zvaničnoj internet stranici Ministarstva unutrašnjih poslova, na podstranici kreiranoj za potrebe Koordinacionog tijela (<https://www.gov.me/mup/crna-gora-za-ukrajinu>).

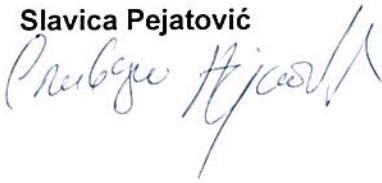
Saopštenje sadrži podatke o broju državljana Ukrajine koji su ušli u Crnu Goru i izašli iz Crne Gore na sedmičnom nivou, ali i ukupan broj ulazaka/izlazaka od početka ruske agresije na Ukrajinu (24.02.2022.godine). Takođe, sadrži broj podnesenih i odobrenih zahtjeva za odobravanje privremene zaštite od početka primjene Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine (14.03.2022.godine), kao i broj podnesenih i odobrenih zahtjeva na sedmičnom nivou. Podaci su predstavljeni na način da se jasno može identifikovati koliko je ukupno odobreno zahtjeva za pružanje privremene zaštite od marta 2022. godine, koliko je produženo u 2023. i 2024. godini, kao i koliko je podneseno zahtjeva za produženje privremene zaštite u 2025. godini. Svi podaci su razvrstani po polu.

Osim saopštenja za javnost na sedmičnom nivou, preko Kabineta ministra odvija se i komunikacija sa medijima u vezi sa privremenom zaštitom lica iz Ukrajine. Tokom izvještajnog perioda mediji su se interesovali za broj stranaca u Crnoj Gori po svim osnovama, uključujući i lica iz Ukrajine, a odgovori su im uredno i blagovremeno dostavljani.

Izvještaj sačinila:

Sekretarka Koordinacionog tijela

Slavica Pejatović

Izvještaj odobrio:

VD GENERALNOG DIREKTORA

DIREKTORATA ZA GRAĐANSKA STANJA I LIČNE ISPRAVE

Dragan Đašić

